

AVTALETS TILLÄMPNINGSDIREKTIV

ALLMÄNT

I den inkomstpolitiska helhetslösningen konstateras att man, i mån av möjligheter, strävar efter att undvika arbetsskift som är kortare än fyra timmar. Även inom undervisningssektorn bör man undvika alltför korta arbetspass per dag för lärarna om inte tjänsteinnehavarens behov eller någon grundad anledning ur verksamhetens synvinkel förutsätter något annat.

DEL A ALLMÄN DEL

Lönegrunder § 7

Löneskalan är eurobaserad och skalans nedre och i allmänhet också övre gräns har bestämts som månadslön i euro. Den individuella begynnelselönen för en tjänsteinnehavare bestäms inom skalan av den lokala arbetsgivaren. Löneskalor angivna i löneklasser har nästan helt frångåtts i avtalet.

I det förra avtalet hade det avtalats att en tjänsteinnehavares löneklass bestäms inom ramen för skalan utgående från en helhetsbedömning som omfattar både en bedömning av uppgiftens svårighetsgrad (svårighetsgrad och ansvar) och en bedömning av den individuella arbetsprestationen (färdigheter och förmåga). I det nya avtalet har dessa element skilts åt och löneskalan är avgränsad endast till bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen, dvs. endast svårighetsgraden i arbetet beaktas när en tjänsteinnehavares löneklass bestäms. Av grundad anledning kan den övre gränsen i löneskalan överskridas. Den lokala arbetsgivaren överväger när det föreligger grundad anledning. Den grundade anledningen bör anknyta till svårighetsgraden och ansvaret i uppgiften. Motsvarande förfarande tillämpas också när lönen bestäms enligt minimilönen.

Om en tjänsteinnehavares lön har bestämts inom ramen för en löneskala, kan den individuella begynnelselönen justeras lokalt, om arbetsgivaren anser att det finns möjligheter och orsak till detta. Orsakerna bör anknyta till en ändring i svårighetsgraden och ansvaret i uppgifterna. En justering kan ske när som helst under avtalsperioden. Vid bestämning av lönen inom ramen för skalan kan man utnyttja det förfarande för arbetsvärdering som används för kommunens övriga personal eller en tillämpning av detta förfarande.

Det är möjligt att belöna en individuell arbetsprestation (förmåga och färdigheter), men lönefaktorn är i så fall det individuella tillägget, och på det tillämpas § 18.

Observera att alla avtalspengar har använts centralt på riksplanet och att någon justeringsmån inte har lämnats för lokala beslut när det gäller undervisningspersonalen. Om kommunen/samkommunen höjer en tjänsteinnehavares individuella begynnelselönen inom eller utöver skalan med stöd av ett lokalt beslut, utgör sålunda den kostnad detta föranleder inte en kostnad som uppkommit på grund av det riksomfattande avtalet. Kost-

naden kommer senare att framgå som löneglidningen inom undervisningssektorn i statistiken över inkomstnivån.

Individuellt tillägg § 18

Den individuella lönedelen går nu under benämningen individuellt tillägg. I tillämpningsdirektiven för tillägget ingår exempel på användningsändamålet. Även om tillägget är avsett att belöna tjänsteinnehavare med en gedigen yrkesskicklighet, kan motiveringen för det individuella tillägget undantagsvis vara problem i anknytning till personaltillgången.

Kalkylerad semester, semester och semesterpenning

Semesterpenningen för gymnasielärare beräknas såsom tidigare på de löneelement som enligt UKTA 2001–2002 bildar gymnasielärarens fasta lön. För lärare vid gymnasier och vuxengymnasier beräknas semesterpenningen på den ordinarie lönen inklusive arvoden för koefficienttimmar (bilaga 2 § 9), gymnasieresurstimmar (bilaga 2 § 10) och månatligen regelbundet återkommande uppgifter, däremot inte på arvoden för klassövertimmar (tidigare fast lön).

Avbrott i tjänsteutövning p.g.a. hälsoundersökningar § 35

Det tidigare mom. 2 § 5 kap. V i UKTA (karens för tillfälligt anställda) har slopats.

Gemensamma lärare § 39

På läroanstalter med yrkesutbildning på flera områden tillämpas inte bestämmelserna om gemensamma lärare (det gäller bara en läroanstalt, inte flera, se närmare definition i § 1 i de gemensamma bestämmelserna för del C).

Timlärare § 43

Paragrafen har getts en tydligare utformning än tidigare.

Tillämpning av avtalsbestämmelserna på timlärare i huvudsyssla § 46

Förutsättningen för att få vissa löneförmåner (Kap. V § 17 och 20 i AKTA) var tidigare att anställningen varade hela arbetsåret. Efter 1.3.2003 får alla som har ett minst 60 kalenderdagar långt anställningsförhållande motsvarande förmåner.

Uppsägningstid för tjänsteinnehavare/arbetstagare § 50

Uppsägningstiderna för tjänsteinnehavare och arbetstagare har ändrats så de överensstämmer med uppsägningstiderna i AKTA. Bestämmelserna om uppsägningstid träder i kraft som textändringar 1.2.2003. Uppsägningstiderna tillämpas på uppsägningar som sker efter 1.2.2003.

Resultatarvode Bestämmelsen om resultatarvode har tillsvidare kunnat tillämpas endast i läroanstalter som inte hör till de allmänbildande. Nu är det möjligt att använda resultatarvode i lönen för hela undervisningspersonalen.

DEL B GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR UNDERVISNINGSPERSONAL INOM ALLMÄNBILDANDE UTBILDNING

Ändringar i begrepp och benämningar

Med allmänbildande skola avses grundskolor, gymnasier och vuxengymnasier.

Den grundläggande undervisningen indelas enligt lagstiftningen i undervisning som ges av klasslärare, ämnesundervisning som ges av ämneslärare, elevhandledning som ges av elevhandledare samt specialundervisning som ges av speciallärare (1 § F om grundläggande utbildning). För grundskolans del har man övergått till benämningen skola med årskurs 1–6 i stället för lågstadium, och skola med årskurs 7–9 i stället för högstadium, efter att de gamla benämningarna och indelningen i lågstadium/högstadium slopats i lagstiftningen.

Övrigt Av hänvisningarna till AKTA har dyrortsklassificeringen (del A § 5) och fjärrortstillägget (del A § 17) införts som egna bestämmelser i UKTA.

En ny hänvisning (del B § 1 mom. 2) i UKTA är hänvisningen till § 11 (resultatarvode) i kap. II, AKTA, vars tillämpningsdirektiv finns i bilaga 9 i AKTA.

Löneklasserna för lärarnas begynnelselön i UKTA 2003–2004 är två löneklasser högre och undervisningsskyldigheten en timme mera än i UKTA 2001–2002. I praktiken har det inte skett någon förändring utan i UKTA 2003–2004 har det förhöjda antalet undervisningstimmar angetts som en ny undervisningsskyldighet och lönen enligt det förhöjda antalet undervisningstimmar som en ny begynnelselön. Samtidigt har § 9 och § 41 a i bilaga 1, § 5 a och § 19 a i bilaga 2 samt § 3 a och § 7 i bilaga 3 till UKTA 2001–2002 slopats i avtalet.

Årsförhöjning § 2 För lönen för rektorer har man börjat använda en eurobaserad löneskala. Därför har också 15- och 20-årsförhöjningarna för rektorer (5 respektive 10 %) ändrats från förhöjning i löneklasser till förhöjning i procent. I cirkulär 2/2003, bilaga 2, finns exempel på hur årsförhöjningar räknas ut.

Kombinationstillägg och ordningsföljd vid sammanräkning av timmar § 3

Tidigare har undervisningsskyldigheten bestämts med en halv timmes noggrannhet för ämneslärare vid gymnasiet som är skyldiga att undervisa eller i vars undervisningsskyldighet ingår timmar vid ett vuxengymnasium, och för ämneslärare vid ett vuxengymnasium som är skyldiga att undervisa eller i vars undervisningsskyldighet ingår timmar vid ett gymnasium. För att bestämmelserna skall bli enhetliga räknas undervisningsskyldig-

heten för alla dessa lektorer fr.o.m. 1.8.2003 i hela timmar och inte med en halv timmes noggrannhet.

Minskning av undervisningsskyldigheten för ambulerande lärare § 12

Fr.o.m. 1.8.2003 utvidgas minskningen av undervisningsskyldigheten till att gälla även sådana grundskollärare som har timmar i ett gymnasium/vuxengymnasium som överskrider undervisningsskyldigheten och på motsvarande sätt sådana lärare vid ett gymnasium/vuxengymnasium som har timmar i grundskolan som överskrider undervisningsskyldigheten. Ändringen beror på att dessa timmar anses som lärarens övertimmar och inte som timmar för en timplärare i bisyssla. Arvodessgrunden för dessa övertimmar beräknas dock liksom tidigare på timarvodessgrunden.

Minskning av ersättning för särskild uppgift under tjänstledighet § 25

Saken har förklarats närmare i samband med tillämpningsdirektiven för gymnasiet (bilaga 2) och vuxengymnasiet (bilaga 3).

Lön för visstidsanställda § 26

Avtalsbestämmelserna för personer som sköter en vakant tjänst och för vikarier har samlats i samma paragraf (de tidigare § 57 och 58). På grund av ändringar i lagstiftningen (se del B punkt "Ändringar i begrepp") benämns dessa grupper i fortsättningen visstidsanställda tjänsteinnehavare. Lönen för visstidsanställda tjänsteinnehavare följer lönen för tillsvidareanställda tjänsteinnehavare med de undantag som nämns i denna paragraf.

- mom. 1 Alla visstidsanställda tjänsteinnehavare får, avvikande från tidigare, samma förmåner när det gäller skötsel av offentligt uppdrag (§ 23), tillfällig vårdledighet (AKTA, kap. V § 17) och vissa andra tjänstledigheter (AKTA, kap. V § 20) som tillsvidareanställda tjänsteinnehavare, om de är anställda för minst 60 kalenderdagar. Själva anställningsbeslutet bör gälla minst 60 kalenderdagar, två 30 dagars förordnanden efter varandra är inte nog.

Individuellt lönetillägg som baserat sig på indragning av tjänst § 30

Det tidigare individuella lönetillägget som baserat sig på indragning av tjänst (§ 56 i bilaga 1, § 35 i bilaga 2) slopas 1.2.2003. De som före 1.2.2003 har fått ett individuellt lönetillägg baserat på indragning av tjänst får det också framgent (observera att allmänna förhöjningar och löneklassjusteringar minskar detta tillägg).

Lönebetalning § 32

För en tillsvidareanställd timplärare betalas lönen efter 1.2.2003 senast den 16 dagen i månaden.

Rätt till sjuklön för timplärare i bisyssla § 35

Om anställningsförhållandet för en timplärare i bisyssla vid grundskolan eller gymnasiet/vuxengymnasiet har varat minst 60 kalenderdagar har han, avvikande från tidigare, rätt att för den dag som han insjuknade och för de

följande nio vardagarna få timarvode för timmar som han inte hållit på grund av sjukledigheten. Lön kan dock betalas högst till dess att hans rätt till dagpenning enligt sjukförsäkringslagen börjar. Dagpenning betalas i regel för de timmar som infaller den dagen då arbetsförmågan börjar och för de följande nio vardagarna.

Om arbetsförmågan uppkommer på nytt till följd av samma sjukdom inom 30 kalenderdagar från den dag då lön eller dagpenning senast betalades, börjar betalningen av sjuklönen utan karenisdag i det fall att betalningsperioden för sjuklönen (nio dagar) för denna sjukdoms del inte redan tidigare har hunnit fyllas. Lönebetalningen fortsätter för samma sjukdoms del under sammanlagt högst nio vardagar.

Om det redan betalats lön för nio vardagar under den första sjukperioden och samma sjukdom bryter ut på nytt inom 30 kalenderdagar, ges lön endast för insjuknandedagen, och de följande dagarna berättigar till dagpenning.

Om det löper mer än 30 dagar innan sjukdomen bryter ut på nytt eller om det gäller en annan sjukdom, börjar betalningsperioden för sjuklönen på nytt. Såvida skall lön betalas för insjuknandedagen och de nio följande vardagarna i enlighet med huvudregeln i sjukförsäkringslagen.

Enligt bestämmelsen kan man i samtliga fall betala lön endast för sådana dagar som inte ger rätt till sjukdagpenning.

BILAGA 1, GRUNDSKOLAN

Rektor § 2

- mom. 1 Lönerna för rektorer övergår 1.3.2003 till löner bestämda i euro. Hur de eurobaserade löneskalorna skall användas, har beskrivits i början av detta tillämpningsdirektiv i punkten "Lönegrunder" i § 7, allmänna delen.

Uppgiftsrelaterad lön för elevhandledare § 3

Lönerna för studiehandedare övergår 1.3.2003 till löner bestämda i euro. Hur de eurobaserade löneskalorna skall användas har beskrivits i början av detta tillämpningsdirektiv i punkten "Lönegrunder" i § 7, allmänna delen.

För en elevhandledare som saknar behörighet som elevhandledare, men har behörighet som lärare vid grundskola/gymnasium/vuxengymnasium bestäms lönen enligt en löneskala vars övre och nedre gräns är högst 5 % lägre än annars. Om elevhandledaren saknar behörighet som lärare vid grundskola/gymnasium/vuxengymnasium, används en löneskala vars övre och nedre gräns är 30 % lägre än annars.

För dem som varit anställda 15 år eller mera höjdes den nedre gränsen i den eurobaserade löneskalan så, att den nedre gränsen är högre än den övre gränsen för den eurobaserade löneskalan för dem som varit an-

ställda mindre än 15 år. Om lönen för en person inte sedan tidigare är placerad vid minst den nedre gränsen för dem som varit minst 15 år anställda, skall lönen sålunda höjas till minst denna nedre gräns när de 15 åren uppfylls.

Lektor (ämneslärare) § 4

Löneklassen för 4 03 04 00 5, ämneslärare, stiger 1.3.2004 från C52 till C53. Löneklassförhöjningen inverkar inte på övertimarvode. Som beräkningsgrund för övertimmar används löneklass C52 även efter 1.3.2004.

Lärare som ger specialundervisning § 5

Löneklassen för 4 03 04 01 2, lärare som ger specialundervisning, stiger 1.3.2004 från C52 till C53. Samtidigt slopas rätten till tilläggsarvode för specialisering för de specialklasslärare som följer denna lönesättningskod.

Klasslärare § 6

Löneklassen för 4 03 04 03 0, klasslärare, stiger från C49 till C50, och löneklassen för 4 03 04 03 1, klasslärare, stiger från C48 till C49 1.3.2003. Samtidigt slopas rätten till tilläggsarvode för specialisering för dessa grupper.

Förskollärare § 7

- mom. 1 Förskollärares tillägg för nybörjarundervisning på en löneklass enligt det gamla avtalet har förts över till löneklassen för tjänsten.
- mom. 2 I denna punkt avses sådana förskollärare som undervisar i specialförskoleklass och som har behörighet som specialbarträdgårdslärare. Lönen för en sådan förskollärare är en löneklass högre än hos andra förskollärare. Detta gäller specialförskoleklasser, inte vanliga förskoleklasser, i vilka specialförskoleelever integrerats.

Tilläggsarvode för specialisering § 9

- mom. 2 Till avtalstexten har det av misstag fogats en extra lönesättningskod 4 03 04 02 0. Tilläggsarvode för specialisering betalas alltså inte förskollärare som har denna kod. I den sista meningen i mom. 2 bör det i stället för speciallärare stå specialklasslärare. Den sista meningen skall alltså lyda "Dessutom betalas arvudet för specialisering fr.o.m. 1.3.2004 också till specialklasslärare (4 03 04 01 2)."

Endast till klasslärare med lönesättningskoden 4 03 04 09 8 och till specialklasslärare med lönesättningskoden 4 03 04 01 2, 4 03 04 01 3 eller 4 03 04 01 4 betalas, under de förutsättningar som anges i avtalstexten, tilläggsarvode för specialisering fr.o.m. 1.3.2003. Inga andra klass- eller specialklasslärargrupper får längre tilläggsarvode för specialisering efter 1.3.2003. Dessutom bör man beakta att specialiseringstillägget för specialklasslärare med lönesättningskoden 4 03 04 01 2 betalas endast t.o.m. 29.2.2004.

Arbetstiden för elevhandledare § 25

- mom. 2 Den lokala arbetsgivaren bestämmer inom en 500 timmars ram klassundervisningens dimensionering under läsåret. Mängden arbetstid som kan förläggas till någon annan tid än elevernas skolarbetsdagar har minskats jämfört med vad som bestämdes i det förra avtalet. Dessa bestämmelser träder i kraft 1.8.2003.

Undervisningsskyldighet per vecka § 26

- mom. 2 Undervisningsskyldigheten för lärare som undervisar elever med ett främmande språk som modersmål i finska/svenska (s.k. S2-språk) är fr.o.m. 1.8.2003 18 timmar per vecka, liksom hos lärare som undervisar i modersmålet och litteratur. Detta beror på att ett s.k. S2-språk enligt grunderna för läroplanen övergår till läroämnet modersmålet och litteratur, och endast en lärare i modersmålet och litteratur är kompetent att undervisa i detta.

Timlärare

Löneklass, undervisning och samplanering § 29

- mom. 2 Löneklassen för 4 03 07 03 8, timlärare som undervisar årskurserna 7–9, stiger 1.3.2004 från C52 till C53. Löneklassförhöjningen inverkar inte på övertimarvudet. Som beräkningsgrund för övertimmar används löneklass C52 även efter 1.3.2004.

Löneklassen för 4 03 07 04 4, lärare som ger specialundervisning, stiger 1.3.2004 från C52 till C53.

Löneklassen för 4 03 07 05 6, timlärare som undervisar årskurs 1–6, stiger 1.3.2003 från C49 till C50.

Löneklassen för 4 03 07 05 7, timlärare som undervisar årskurs 1–6, stiger 1.3.2003 från C48 till C49.

- mom. 5 Löneklassen för alla timlärare i bisyssla vid grundskolan är två löneklasser lägre än vad som anges i mom. 1 eftersom skyldighet att delta i samplaneringen saknas.

Timmar i grundskolan är övertimmar och inte timmar för timlärare i bisyssla när det gäller en sådan tjänsteinnehavare i gymnasiet/vuxengymnasiet som också undervisar i grundskolan, även om timmarna ersätts enligt grunden för timundervisningsarvode i grundskolan. För en sådan tjänsteinnehavare vid gymnasiet/vuxengymnasiet ersätts timmarna i grundskolan utan avdraget på 2 C-löneklasser. Löneklasserna för samplanering är således inräknade också i timundervisningstimmarna i grundskolan.

- mom. 7 Ändringen av arvodesgrunden för timlärare som undervisar i finska/svenska som andra språk (S2) beror på att undervisningsskyldigheten för

detta s.k. S2-språk i fortsättningen är densamma som undervisningsskyldigheten i modersmålet och litteratur (se § 26 mom. 2).

BILAGA 2, GYMNASIER Lönen för 4 04 04 01 7, gymnasielektor, stiger 1.3.2003 från C53 till C54. Löneklassförhöjningen inverkar inte på övertimmarvudet. Som beräkningsgrund för övertimmar används löneklass C53 även efter 1.3.2003.

Timlärare

Löneklass, undervisning och samplanering § 15

Lönen för 4 04 07 03 7, timlärare vid gymnasium, stiger 1.3.2003 från C53 till C54. Löneklassförhöjningen inverkar inte på övertimmarvudet. Som beräkningsgrund för övertimmar används löneklass C53 även efter 1.3.2003.

BILAGA 2 och BILAGA 3, GYMNASIER OCH VUXENGYMNASIER

Begreppet "fast lön", som använts i gymnasiet/vuxengymnasiet, slopas efter läsåret 2002–2003. I stället för fast lön används fr.o.m. 1.8.2003 ordinarie lön, liksom i grundskolan.

Uträkningen av semesterpenningen sker dock även efter 1.8.2003 på samma sätt som tidigare. Som underlag för uträkning av semesterpenningen används fortfarande ordinarie lön jämte alla löneelement som betalas regelbundet varje månad, med undantag av klassövertimmarna (se del A, allmän del § 29 mom. 4).

Att den fasta lönen slopas föranleder följande ändringar i lönen vid tjänstledighet.

Avlönad tjänstledighet

När en avlönad tjänstledighet infaller under arbetsperioden sker det i regel inte några ändringar i lönen. Lönen betalas enligt tidigare praxis på samma sätt som under den tid läraren arbetar. När det är fråga om sådan tjänstledighet på grund av sjukdom som har varat över 60 kalenderdagar, görs dock ett procentuellt avdrag på lärarens ordinarie lön, och koeficienttimmar (0,1) som överskrider undervisningsskyldigheten, gymnasieresurstimmar och klassövertimmar betalas oavkortade enligt det antal timmar som anges i arbetsplanen.

Om den avlönade tjänstledigheten börjar 1.8 eller därefter, men innan skolarbetet börjar, bestäms den ordinarie lönen enligt den nya arbetsplanen liksom tidigare, men klassövertimmar och koeficienttimmar som överskrider undervisningsskyldigheten betalas enligt arbetsplanen för föregående arbetsperiod. När lärarens avlönade tjänstledighet upphört räknas antalet klassövertimmar och koeficienttimmar som infaller under resten av arbetsperioden, och i lönebetalningen övergår man till att beakta det antal timmar som räknats ut på detta sätt. Samtliga timmar som överskrider undervisningsskyldigheten betalas till slutet av arbetsperioden en-

ligt arvodesgrunden 1/38. För sommaravbrottstiden betalas sålunda endast ordinarie lön.

När det gäller gymnasieresurstimmar är förfarandet detsamma som för timmar med särskilda uppgifter i grundskolan. De ersätts enligt den arbetsplan som gäller när den avlönade tjänstledigheten börjar, dock högst under det läsår då tjänstledigheten inleddes.

Exempel

En lärares sjukledighet (tjänstledighet) börjar 13.8.2003 (gymnasiets första arbetsdag) och upphör 28.9.2003. Sjukledigheten omfattar 33 skolarbetsdagar. I arbetsplanen för det föregående läsåret hade det för honom antecknats sammanlagt 3,8 klassövertimmar och koeficienttimmar i genomsnitt utöver undervisningsskyldigheten. För sjuktiden betalas i ordinarie lön löneklassen C60 jämte fyra tjänstetillägg (C54 + 6 löneklasser för årsförhöjningar). Dessutom ersätts totalt 25,08 övertimmar med övertimarvode 1/38 enligt övertimarvodesgrunden 53/20 (33 dagar x 3,8 : 5) för hela sjuktiden (löneklassjusteringen för lektorer 1.3.2003 inverkar inte på övertimarvodet).

Oavlönad tjänstledighet

Under oavlönad tjänstledighet avdras samtliga lönefaktorer. Den ordinarie lönen minskas i form av dagslön, och klassövertimmarna minskas utgående från antalet klassövertimmar som inte hållits under frånvaron, enligt engångstimarvodet 1/38. Koeficienttimmar och gymnasieresurstimmar avdras däremot enligt den antal timmar som uppgetts i arbetsplanen på årsnivå enligt engångstimarvodet beräknat enligt 1/38.

Exempel

En lärare har beviljats studieledighet 1.9–31.10.2003. I perioden ingår 40 skolarbetsdagar. På årsnivå har det för läraren antecknats i arbetsplanen i medeltal 1,3 koeficienttimmar i veckan som överskrider undervisningsskyldigheten. Under frånvarotiden på 40 arbetsdagar inföll det i medeltal 2 klassövertimmar per vecka. Utöver den ordinarie lönen för september och oktober görs ett avdrag för sammanlagt $(1,3 : 5 \times 40) + (2 : 5 \times 40) = 26,4$ övertimmar enligt engångstimarvodet 1/38. I övrigt betalas läraren lön enligt arbetsplanen på årsnivå.

Om oavlönad tjänstledighet förläggs så att läraren inte alls återvänder till arbetet före sommaravbrottet, betalas lönen för tiden i arbete och/eller för avlönad tjänstledighet enligt arbetsplanen på årsnivå. I sådana fall, då tjänsteinnehavaren inte återgår i arbetet, räknar man inte ut andelen icke hållna övertimmar under tjänstledigheten, utan den tidigare betalda lönen lämnas bara obetald under den oavlönade tjänstledigheten. Detta är det enda undantaget då det faktiska antalet klassövertimmar inte behöver räknas separat för oavlönad frånvaroperiod. Om tjänstledigheten upphör under sommaravbrottet betalas läraren endast ordinarie lön.

Exempel

I arbetsplanen för läsåret 2003–2004 har det fastställts att en lärare på årsnivå har 19 veckotimmar klassundervisning, 2 demonstrationstimmar, 2,1 koefficienttimmar samt 1,2 timmar gymnasieresurstimmar, dvs. sammanlagt 24,3 timmar i veckan. Lärarens undervisningsskyldigheten är 20 timmar per vecka, varför 4,3 timmar ersätts på övertimmarvodesbasis. Läraren beviljas avlönad moderskapsledighet 12.1–20.3.2004 och därefter oavlönad moderskaps- och föräldraledighet för resten av arbetsperioden (till 30.5.2004). Läraren betalas till och med 20.3.2004 ordinarie lön (t.ex. C54 + 3 löneklasser i årsförhöjningar = C57 med tre tjänstetillägg). Likaså betalas 4,3 övertimmar per vecka enligt arvodet för en faktisk timme (antalet övertimmar vid undervisning under en ofullständig arbetsperiod fås i detta fall enligt formeln: $4,3 : 5 \times$ antalet skolarbetsdagar t.o.m. 20.3.2004). Efter 21.3.2004, när man vet att tjänsteinnehavaren inte kommer att återgå till arbetet före sommaravbrottet, lämnas den tidigare betalda lönen bara obetald under hela den oavlönade tjänstledigheten.

Timlärare

Löneklass, undervisning och samplanering

Fr.o.m. 1.8.2003 är en timlärare i bisyssla i gymnasiet/vuxengymnasiet inte längre skyldig att delta i samplanering, och i hans arbetstid ingår inte tid för samplanering. Därför är lönen för en timlärare i bisyssla 2 C-löneklasser lägre än vad lönen annars vore. Om en timlärare i bisyssla har en tillsvidareanställning/visstidsanställning som börjat före 1.8.2003, och hans anställningsförhållande fortsätter utan avbrott vid ett gymnasium/vuxengymnasium i kommunen, avdras dock inte de 2 C-löneklasserna så länge lärarens anställning fortgår oavbrutet i ett gymnasium/vuxengymnasium i kommunen.

Timmar i gymnasiet/vuxengymnasiet är övertimmar och inte att betrakta som timmar för en timlärare i bisyssla för en sådan tjänsteinnehavare i grundskolan som undervisar också i gymnasiet/vuxengymnasiet, även om timmarna ersätts enligt grunden för timundervisningsarvode i gymnasium/vuxengymnasium. För en sådan tjänsteinnehavare vid grundskolan betalas timmarna i gymnasiet/vuxengymnasiet utan löneklassavdraget på 2C. Löneklasserna för samplanering är således inräknade också i timundervisningstimmar i gymnasiet/vuxengymnasiet.

DEL C LÄROANSTALTER FÖR YRKESUNDERVISNING

Begreppsändringar

Begreppen yrkesläroanstalt och yrkesundervisningsanstalt har tidigare använts på följande sätt i avtalen: överbegreppet *ammattillinen oppilaitos* har översatts med *yrkesläroanstalt* och den särskilda läroanstaltsformen *ammattioppilaitos* har översatts med *yrkesundervisningsanstalt*. Denna praxis har följt lagstiftningen. Uppdelningen har till viss del varit förvirrande till följd av att begreppen använts på olika sätt i lagen och i allmänspråket.

I UKTA 2003–2004 ändras dessa svenska begrepp och därmed ändras också namnen på två delar i avtalet.

Det som tidigare kallades yrkesläroanstalter (bilaga 6 A i förra avtalet) heter nu *läroanstalter för yrkesutbildning* (del C).

Begreppet yrkesundervisningsanstalter (bilaga 7 i förra avtalet) har slopats och ersatts med *yrkesläroanstalter* (bilaga 4).

Gemensamma bestämmelser

Läroanstalt med yrkesutbildning på flera områden § 1

Begreppet läroanstalt med yrkesutbildning på flera områden skapar fortfarande förvirring. En läroanstalt med yrkesutbildning på flera områden har aldrig flera administrativt självständiga enheter, utan den utgör en enda läroanstalt administrativt sett (en ledning/rektor), där det ges undervisning på flera undervisningsområden och där det på lärarna tillämpas flera än en av bilagorna 4–9 i denna del C. Om en kommun/samkommun för utbildning upprätthåller flera administrativt självständiga läroanstalter, bildar dessa läroanstalter inte sinsemellan en läroanstalt med utbildning på flera områden.

Lön för rektorer och biträdande rektorer § 3–4

I löneskalan för rektorer och biträdande rektorer har den övre gränsen slopats, vilket innebär att endast minimibeloppet för den individuella begynnelselönen har bestämts. Separat beslut fattas om den individuella begynnelselönen för rektorer och biträdande rektorer, i vilken inräknas de tjänstetillägg som bestäms på basis av personens tjänstgöringsår samt årsförhöjningen (UKTA, allmänna delen § 7).

Det är skäl att komma ihåg att för alla tjänsteinnehavare vars lön utgörs av en månadslön som bestämts i euro, skall begynnelselönen 1.3.2003 justeras lokalt med en allmän förhöjning på 1,8 %.

Vissa uppgifter utöver klassundervisning § 10

I denna paragraf har sammanförts ersättningsgrunderna för andra uppgifter än undervisningsuppgifter för lärare vars arbetstid bestäms enligt undervisningsskyldighet, dvs. paragraferna 12 och 14, bilaga 6A i UKTA 2001–2002. Några materiella förändringar har paragrafen inte genomgått, utan man har endast försökt förtydliga ordalydelsen.

Den paragraf som gäller individuell arbetstid för planering har flyttats till bilagorna för de läroanstaltsformer inom vilka denna planeringstid tillämpas, dvs. bilaga 4, 6 och 9 i denna del.

Rätt till sjuklön för timplärare i bisyssla § 12

Detta är en ny bestämmelse enligt vilken en sådan timplärare i bisyssla vars anställningsförhållande har varat minst 60 kalenderdagar har rätt att under insjuknandedagen och de följande 9 kalenderdagarna få timarvode för de timmar som han inte hållit. Dessutom gäller som tillämpningsdirektiv vad som ovan konstateras i § 35 i del B (gemensamma bestämmelser för undervisningspersonal inom allmänbildande utbildning).

BILAGA 4, YRKESLÄROANSTALTER

Lön och undervisningsskyldighet för lektorer § 2

Begynnelönen för lärarna stiger med fyra löneklasser och undervisningsskyldigheten med 19 timmar per läsår 1.8.2003. Från och med detta datum kan planeringstid på 1,5 timmar per vecka inte längre räknas in i undervisningsskyldigheten, utan den överförs till arbete som skall utföras utanför undervisningstimmar.

Fr.o.m. 1.8.2003 räknar man ut en lärares undervisningsskyldighet per vecka och andelen eventuella övertimmar genom att dividera lärarens undervisningsskyldighet per år och det totala antalet timmar som överskrider denna med 38. Antalet övertimmar per vecka får man t.ex. på följande sätt: Undervisningstimmar för en lektor i yrkesämnen är 1 087 timmar läsåret 2003–2004 och från detta tal avdras den årliga undervisningsskyldigheten 931. Övertimmarna per år är 156 och övertimmarna per vecka 156 dividerat med 38 = 4,105 timmar. När antalet timmar räknas ut används två decimaler, varför antalet övertimmar per vecka är 4,11 timmar i ovan nämnda exempel. (Söckenhelgernas inverkan på en lärares undervisningsskyldighet har klarlagts i tillämpningsdirektivet till mom. 2 i denna paragraf.) Antalet fortbildnings-/planeringsdagar är detsamma som tidigare.

Planeringstid § 3

Planeringen är till sitt innehåll densamma som tidigare, även om den inte längre räknas till undervisningsskyldigheten och det inte betalas någon separat ersättning för den, utan den ingår utöver undervisningsskyldigheten i den arbetstid för vilken den ordinarie lönen betalas.

Lön för timplärare § 14

I lönen för timplärare har det gjorts motsvarande ändringar som i lönen för tjänsteinnehavare.

BILAGA 5, HANDELSLÄROANSTALTER

Lön för lärare § 3

Lönen för alla lärargrupper justeras med en löneklass 1.8.2003.

Arbetsdagar och undervisningsskyldighet för lärare § 4

Till paragrafen har fogats en ny bestämmelse om lärarnas arbetsdagar per år, vilka beträffande undervisningsdagarna är desamma som tidigare (utgångspunkt 190 dagar minskade med överenskomna söckenhelgdagar). Men utöver dem bör läraren fr.o.m. 1.8.2003 också delta två dagar per

läsår i fortbildning och planering. Lärarens arbetsdagar per år är fr.o.m. 1.8.2003 således 192 minskade med söckenhelgerna.

Timlärare § 12 Timlärarnas löneklasser justeras såsom för tjänsteinnehavarna och arbetsdagarna blir fler fr.o.m. 1.8.2003.

BILAGA 7, SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSLÄROANSTALTER

Lön för lärare § 2 Den löneklassbaserade skalan för lärarna ändras och blir en eurobaserad löneskala. Varje lärares individuella begynnelselönen skall 1.3.2003 justeras så att den motsvarar minst månadslönen vid den nedre gränsen i löneskalan (UKTA, allmänna delen § 7). I den nedre gräns som anges i avtalet har den allmänna förhöjningen på 1,8 % beaktats. Om lärarens nuvarande individuella begynnelselönen är högre än den begynnelselönen som framgår av avtalet, skall hans lön justeras med den allmänna förhöjningen (1,8 %) 1.3.2003.

Arbetstid § 4 När antalet undervisningstimmar bestäms för en lärare på vilken systemet med totalarbetstid tillämpas, skall man ombesörja att läraren får tillräckligt med tid för förberedelser av undervisningstimmar och för bedömningsarbete och även för annat arbete som arbetsgivaren ålägger honom.

Anställningsvillkor för timlärare § 6

Anställningsvillkoren för timlärare som anställts med totalarbetstid bestäms enligt samma grunder som för tjänsteinnehavare. Detta innebär att även timlärarnas löner fastställs i euro enligt samma grunder som för tjänsteinnehavare. I paragrafen finns det ett tillämpningsdirektiv om hur man skall förfara när en timlärare avlönas enligt systemet med totalarbetstid, men inte för full arbetstid. En timlärare bör på begäran få en utredning över antalet lektioner han skall hålla, eftersom dessa kan påverka lönen han får för eventuell undervisning i andra läroanstalter.

Som bestämningsgrund för timlönen för en timlärare i bisyssla bestämmer arbetsgivaren inom ramen för intervallen i § 2 det belopp i euro på vilket timarvodet räknas enligt de grunder som anges i den allmänna delen, kap. II § 20. Med andra ord föreligger det inga andra ändringar i tidigare praxis än att penningbeloppet inte tas från en tabell för uträkning av övertimarvode, utan, såsom ovan konstateras, arbetsgivaren bestämmer den begynnelselönen på vilken uträkningen görs.

BILAGA 8, LÄROANSTALTER FÖR SKOGSBRUK OCH TRÄHUSHÅLLNING

Lön och årsförhöjning för lärare, § 2 och 3

Femårsförhöjningen överförs till lärarnas och timlärarnas begynnelselönen 1.3.2003. Årsförhöjningen för lektorer i yrkesämnen har förenhetligats. Detta innebär att 20-årsförhöjningen för en lektor som avlagt högre högskoleexamen stiger till två löneklasser.

Arbets- och semester för lärare § 5

Beträffande arbetstiden hänvisas till vad som ovan konstateras om arbetstid i bilaga 7.

Lön för timlärare § 6

I lönen för timlärare har det gjorts motsvarande ändringar som för tjänsteinnehavare.

DEL D YRKESHÖGSKOLOR

Tillämpningsområde § 1 I paragrafen har tillämpningen av del D utvidgats till sådana lektorer och timlärare som för tillfället arbetar enligt det gamla systemet och som på basis av egen ansökan utses till en annan tjänst hos samma arbetsgivare. En sådan lärare övergår till systemet i del D från och med utnämningen till tjänsten.

Minimilön för överlärare och lektorer § 3

Doktorstillägget har utvidgats till att gälla alla utbildningsområden.

Deltidsanställda timlärare § 8

Den nya paragrafen har tillkommit med tanke på sådana timlärare i huvudsyssla som anställs med totalarbetstid, men inte för att fullgöra full arbetstid på 1 600 timmar. En sådan timlärares arbetstid bör under läsåret uppgå till minst 760 timmar eller i snitt till minst 19 timmar per vecka.

Även om kap. VII i den allmänna delen inte tillämpas på en sådan timlärare, bör arbetsgivaren på begäran ge timläraren en utredning om antalet lektioner som denne håller, eftersom detta kan påverka lärarens lön för eventuell undervisning i andra läroanstalter.

DEL E YRKESUTBILDNINGSCENTER FÖR VUXNA

Heltids- och deltidsanställda lärare § 2

Bestämmelserna om arbetstiden under söckenhelgsveckor följer i tillämpliga delar kap. III § 7 mom. 2 i AKTA. Paragrafen har preciserats så att söckenhelgerna beaktas också i en deltidsanställd lärarens lön som utgår från arbetstid som beräknas separat för varje månad. Detta kan ske t.ex. så att man räknar ut den genomsnittliga arbetstiden per dag enligt arbetstiden under de tre föregående månaderna och denna tid används som arbetstid som motsvarar söckenhelgen. En annan möjlighet är att dividera månadens arbetstimmar med antalet faktiska arbetsdagar i läroanstalten, och multiplicera med 5, varvid man får månadens genomsnittliga veckoarbetstid, enligt vilken hela månadens lön bestäms. Hur ersättningen räk-

nas ut får avgöras lokalt. Bestämmelsen gäller inte deltidsanställda med lön som bestämts enligt ordinarie veckoarbetstid.

Från undervisningssektorns fackorganisationers sida har det framförts att man vid bestämning av lärarens arbetstid per vecka inte i tillräcklig grad har beaktat att i denna tid ingår alla arbeten som en lärare ålagts; förutom att hålla lektioner gäller det att sköta även förberedelser av dessa och annan eventuell planering. Enligt en tidigare bestämmelse i arbetskollektivavtalet ansågs det att 33 lektioner per vecka motsvarar full arbetstid per vecka (38 ¼ timmar) med beaktande av tillhörande förberedelser och planering. Denna bestämmelse kan fortsättningsvis anses som en fungerande mättningsgrund för arbetsmängden. Veckoarbetstiden kan undantagsvis överskridas om det används ett utjämningsystem i läroanstalten, varvid man bör se till att veckoarbetstiden utjämnas till 38 ¼ timme under den utjämningsperiod som avtalats lokalt.

DEL F

FRITT BILDNINGSPÅRBEDE OCH GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING

BILAGA 10, MUSIKLÄROANSTALTER

Lön för rektorer och biträdande rektorer § 1

Den löneklassbaserade skalan för rektorer och biträdande rektorer ändras till en eurobaserad löneskala. Fr.o.m. 1.3.2003 skall den individuella begynnelselönen justeras så att den motsvarar minst månadslönen vid den nedre gränsen i löneskalan (UKTA, allmänna delen § 7). Vid denna nedre gräns har den allmänna förhöjningen på 1,8 % beaktats. Om den nuvarande begynnelselönen är högre än den begynnelselön som framgår av avtalet, skall lönen justeras med den allmänna förhöjningen (1,8 %) 1.3.2003.

Lön och undervisningsskyldighet för lärare § 3

Lönesättningen för lärare indelas fr.o.m. 1.3.2003 i tre grupper på grundval av kompetens. Löneklassen för en lärare som har för tjänsten lämplig högre högskoleexamen är C49.

Lön och undervisningsskyldighet för lärare inom yrkesutbildningen (II stadiet) § 4

Lönen för lärare som ger yrkesundervisning skrevs in i en egen paragraf och samtidigt slopades lönesättningspunkterna för överlärare och lärare i allmänna ämnen. På lärare som har tjänst som överlärare vid ett konservatorium tillämpas fortsättningsvis bestämmelserna för överlärare i UKTA 2001–2002. På samma sätt förfar man i fråga om timlärare som undervisar allmänna ämnen.

Löneklasser och undervisningsskyldighet för timlärare § 8

Lönesättningen för timlärare indelas fr.o.m. 1.3.2003 i tre grupper beroende på kompetens på samma sätt som för lärare som har en tjänst.

Löneklassen för timlärare i bisyssla bestäms genom att man från löneklassen för timlärare i huvudsyssla drar av två löneklasser.

Övriga anställningsvillkor för timlärare § 10

En ny bestämmelse har fogats till § 10 mom. 3 enligt vilken en timlärare i bisyssla har rätt till avlönad sjukledighet under nio vardagar, som räknas från dagen efter insjuknandet. För att sjukledigheten skall vara avlönad förutsätts det att anställningen har varat utan avbrott i minst 60 kalenderdagar före sjukledigheten. Se närmare anvisningar i § 35 i de allmänna bestämmelserna för undervisningspersonalen för den allmänbildande utbildningen, del B.

BILAGA 11, MEDBORGARINSTITUT OCH FOLKHÖGSKOLOR

Lön för rektorer och biträdande rektorer § 1

Lön för planeringsansvarig lärare § 9

Lön för rektorer vid folkhögskolor § 11

Den löneklassbaserade skalan för ovan nämnda beteckningar ändras till en eurobaserad löneskala. Fr.o.m. 1.3.2003 skall individuella begynnelselöner justeras så att de motsvarar minst månadslönen vid den nedre gränsen i löneskalan. Vid denna nedre gräns har den allmänna förhöjningen på 1,8 % beaktats. Om den nuvarande begynnelselönen är högre än den begynnelselön som framgår av avtalet, skall lönen justeras med den allmänna förhöjningen (1,8 %) 1.3.2003.

Bestämmelserna om timlärare (UKTA 2001–2002, bilaga T2) har överförts till ett eget kapitel i bilaga 11. Av bestämmelserna om timlärare har de avtalsbestämmelser slopats som står i konflikt med gällande arbetsavtalslag:

Tillämpningsdirektivet till § 1 och § 3, anställningens upphörande, i förra avtalet. Detta innebär att arbetsavtalslagen iakttas när det gäller anställningens början och upphörande för timlärare. Enligt arbetsavtalslagen kan man i regel inte säga upp ett arbetsavtal som slutits för viss tid. Undantag utgör sådana arbetsavtal för viss tid, där arbetstagaren och arbetsgivaren har kommit överens om en möjlighet att avsluta ett arbetsavtal även genom uppsägning. När ett arbetsavtal för viss tid görs upp möjliggörs en eventuell uppsägning genom en anteckning i arbetsavtalet att det är i kraft till och med 30.4.2003, dock högst till dess det finns X antal studerande i studiegruppen. Dessutom kan man bland tilläggsuppgifterna för anställningen ge närmare uppgifter om vilket antal studerande som är tillräckligt för att undervisningen skall fortsätta.

En timlärare anställs fortfarande i regel för viss tid. Om timläraren arbetar minst 9–10 månader per år, anställs han tillsvidare (motiveringar i propositionen till arbetsavtalslagen). Om ett medborgarinstitut har timlärare som arbetar en så här stor del av arbetsåret och anställs i en tillsvidareanställning, inverkar detta dock inte på grunderna för bestämning av lönen för en timlärares arbete.

Timarvoden § 24

När det gäller timarvoden övergår man till en skala inom vilken arbetsgivaren fastställer det timarvode som skall betalas på de grunder som framgår av § 7 kap II i den allmänna delen i UKTA. Vid tillämpningen av skalan beaktas bl.a. timplärarens examen. Timarvodet kan vid behov fastställas för samma timplärare som olika stort för olika slags undervisning. När timarvodet är fastställt höjs det med 10 % för sådana timplärare som har behörighet som lärare i huvudsyssla vid folkhögskola eller medborgarsinstitut eller som har avlagt 35 studieveckors pedagogiska studier för lärare. För en timplärare som endast har slutfört grundstudierna i vuxenpedagogik, höjs timarvodet med 5 %.

Timarvodet skall 1.3.2003 höjas för alla timplärare till minst löneintervallets nedre gräns, i vilken den allmänna förhöjningen (1,8 %) beaktats. Övriga timarvoden höjs lokalt med den allmänna förhöjningen. Om t.ex. timarvodet 27.2.2003 är 20,56 €, är det fr.o.m. 1.3.2003 $20,56 \times 1,018 = 20,93$ €.

Årsförhöjning § 25

Bestämmelsen om årsförhöjning tolkas som tidigare. Avtalets krav på 16 veckotimmar uppfylls om timmarna under de arbetsveckor som infaller under anställningen genomsnittligt har varit minst 16 timmar i veckan. Fortsättningsvis räknas inte timmar vid olika folkhögskolor och medborgarsinstitut ihop.

BILAGA 12, KONSTSKOLOR FÖR BARN OCH UNGA

Lön för rektorer § 1

Lön för lärare § 3

Den löneklassbaserade skalan för rektorer och lärare ändras till en eurobaserad löneskala. Fr.o.m. 1.3.2003 skall de individuella begynnelselöner justeras så att de motsvarar minst månadslönen vid den nedre gränsen i löneskalan (UKTA, allmänna delen § 7). Vid denna nedre gräns har den allmänna förhöjningen på 1,8 % beaktats. Om den nuvarande begynnelselönen är högre än den begynnelselön som framgår av avtalet, skall lönen justeras med den allmänna förhöjningen (1,8 %) 1.3.2003.

Löneskalans nedre och övre gräns är 6 % högre än annars hos en lärare som fyller behörighetsvillkoren i behörighetsförordningen.

Arbetstid för lärare § 4

Till § 4 mom. 2 har fogats ett nytt arbetstidsalternativ. Denna arbetstidsform kan tillämpas på nya lärare och vid överenskommelse även på lärare som är anställda sedan tidigare.

Timplärare

Se vad som ovan konstaterats om timplärare vid medborgarinstitut i fråga om anställningens början och upphörande.